

Obsah

Úvod	3
Některé základní pojmy	5
Obecné zaměření oboru	5
Postavení a odlišnost oboru sociálního lékařství mezi ostatními vědními disciplínami	6
Historická metoda v sociálním lékařství	7
Stručné dějiny sociálně lékařského myšlení a oboru	7
Oblast sociálního lékařství a veřejného zdravotnictví	11
Obecné zaměření oboru	12
Poslání sociálního lékařství a jeho základní funkce	12
Historický vývoj péče o zdraví a zdravotnictví	14
Pojem zdraví a nemoc	15
Výklad normality ve vztahu ke zdraví	20
Sociálnělékařské aspekty nemoci	24
Vývoj názorů na vznik nemoci	28
Kauzalita v medicíně	29
Etiologie a patogenese	35
Přirozená historie nemoci	42
Fenomén ledovce	45
Teorie rizikových faktorů	46
Relativní a atributivní riziko	48
Rizikový a populační přístup k péči o zdraví	50
Nozologie, názvosloví a klasifikace nemoci	52
Zdraví jako potřeba, hodnota a motiv k jednání	55
Zdravotní uvědomění	58
Civilizační nemoci	59
Vědeckotechnický pokrok a zdraví	61
Důsledky nemoci pro jedince a společnost	61
Společenský a ekonomický význam zdraví a nemoci	65
Proces vyhledávání lékaře nemocným	68
Spolupráce pacienta s lékařem (compliance)	71
Zdravotní stav obyvatelstva a metody jeho studia	73
Epidemiologická metoda v sociálním lékařství	74
Preventivněléčebná péče	75
Zařízení léčebně-preventivní péče	77
Obyvatelstvo a jeho demografické charakteristiky	79
Metody demografie	81
Počet obyvatelstva	83
Složení podle pohlaví	84
Složení podle věku	84
Evidence a statistika ukončených těhotenství	87
Porodnost	88
Plodnost (fertilita)	89
Potratovost	90
Sňatečnost	91
Rozvodovost	92

Úmrtnost	93
Specifická úmrtnost	96
Standardizovaná úmrtnost.....	98
Kojenecká úmrtnost.....	102
Úmrtnostní tabulky a střední délka života.....	104
Ukazatel „Ztracených roků potenciaálního života“	110
Reprodukce obyvatelstva	112
Měření frekvence poruch zdraví v populaci.....	114
Zásady a postupy používané při měření frekvence poruch zdraví obyvatel.....	116
Metoda studia celkové nemocnosti.....	117
Vyhledávání rizikových znaků a latentních nemocí	118
Zásady aplikace screeningových testů.....	120
Analytické epidemiologické metody - etiologické studie	124
Retrospektivní epidemiologická metoda	125
Prospektivní epidemiologická metoda.....	125
Kontrolovaný klinický nebo terénní pokus - intervenční studie	127
Dotazník jako metoda sociálnělékařského výzkumu	128
Zdravotnický informační systém.....	130
Zdravotnická informatika	131
Národní zdravotnický informační systém (NZIS)	132
Národní zdravotní registry.....	134
Teorie prevence.....	135
Možnosti ovládnání endogenních poruch zdraví	136
Světová zdravotnická organizace - úkoly a význam.....	138
Program pro zdraví „Zdraví pro všechny ve 21. století“ (Health for All in 21 st Century)	139
Zdravotnictví - péče o zdraví - systémový přístup	150
Specifické rysy systému zdravotnictví	151
Základní, odvozené a zabezpečující funkce zdravotnictví.....	152
Systémy zdravotnictví ve světě	154
Účinnost zdravotní péče a vyhodnocování činnosti ve zdravotnictví.....	156
Podpora a posilování zdraví	158
Zdravotní programy	161
Indikátory (ukazatelé) péče o zdraví.....	163
Primární, sekundární a terciární zdravotní péče	165
Ekonomické problémy zdraví a nemoci	166
Náklady lékařských (zdravotnických) výkonů.....	168
Hodnocení lékařských (zdravotnických) výkonů	168
Poptávka po lékařských výkonech (lékařské péči)	169
Potřeba, požadavky a spotřeba zdravotní péče.....	169
Výběr z použité literatury	173